

บทความวิจัย

ผลของการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันต่อความมั่นใจในการ
 ปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจ ของนักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

Effects of Using Daily Care Plan Video Teaching on Clinical
 Self-Confidence and Satisfaction of Nursing Students,
 Kuakarun Faculty of Nursing ,Navamindradhiraj University

อภิสร จังพานิช กศม.(Apisara Jungpanich M.Ed.)*

อรชร ศรีไทรล้วน กศม.(Orachon Srisailaun M.Ed.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) มีวัตถุประสงค์
 1) เพื่อเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติ
 2) เพื่อเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 กลุ่มที่ใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติ และกลุ่ม
 ที่ได้รับการสอนตามปกติ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแล
 ผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษา
 พยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช โดยใช้กรอบ
 แนวคิดทฤษฎีความสามารถของตนเองของอัลเบิร์ต แบนดูรา และทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม
 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 140 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และ
 กลุ่มทดลองโดยการจับคู่ (Matched subjects) ด้วยการกำหนดคุณสมบัติให้มีความคล้ายคลึงกัน
 จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตลอดปีการศึกษา(GPA) เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน
 ตุลาคม-ธันวาคม 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) วิดีทัศน์แบบแผนการ
 ดูแลผู้ป่วยประจำวัน 2)แบบสอบถามความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและ

*อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการพยาบาลและพื้นฐานวิชาชีพ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.87 และ 0.95 ตามลำดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1) คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติ สูงกว่าก่อนใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2) คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มที่ใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติ สูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3) ความพึงพอใจของการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD. = 0.68$)

คำสำคัญ: วิดีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย

Abstract

This research was conducted in quasi-experimental research methodology. The objectives of this study were: 1) to compare clinical self - confidence of the 2nd year nursing students between before and after using daily care plan video collaborating with traditional learning method; 2) to compare clinical self-confidence of the 2nd year nursing students between a group using daily care plan video collaborating with traditional learning method and a group receiving traditional learning method; and 3) to study satisfaction of the 2nd year nursing students toward daily care plan video in nursing practice class, Kuakarun Faculty of Nursing, Navamindradhiraj University, following Albert Bandura's Self Efficacy theory and Bloom's learning theory framework. The sample comprised 140 nursing

students in the 2nd year which those were divided into a control group and an experiment group with similar qualifications from grade point average (GPA) by Matched subjects. The data were collected during October-December 2014. The research tools consisted of 1) a daily care plan video, 2) clinical self - confidence questionnaire, and 3) satisfaction toward daily care plan video questionnaire, which those were examined content validity by experts and were tested reliability resulted in Cronbach's alpha coefficient was 0.87, 0.95, respectively. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follow;

1) The average clinical self - confidence of the 2nd year nursing students after using daily care plan model video collaborating with traditional learning method was higher than those before using them with significantly difference in statistical level at .05,

2) the average clinical self - confidence of the 2nd year nursing students group using daily care plan video collaborating with traditional learning method was higher than a group receiving only traditional learning method with significantly difference in statistical level at .05,

3) The satisfaction of the 2nd year nursing students toward daily care plan video in nursing practice class was at medium level ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.68$).

Keywords: daily care plan video, clinical self - confidence

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมไทยในหลายๆ ด้านซึ่งมีผลจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่และปัญหาสุขภาพของประชาชน วิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพโดยตรง จึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่เพิ่มเติมตลอดเวลา

ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา และให้ทันต่อยุค เทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชน เป็นสถาบันอุดมศึกษา ในกำกับกรุงเทพมหานคร การจัดหลักสูตรตระหนักถึงความต้องการ การบริการด้านสุขภาพ มุ่งหวังให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีคุณภาพที่ดี

และพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านการพยาบาล เพื่อร่วมพัฒนาสุขภาพคนเมือง (คณะพยาบาลศาสตร์ ก่อการณ์, 2555) ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ทางพยาบาล เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญ แก่ผู้เรียน พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ การประยุกต์ความรู้ในศาสตร์วิชาชีพและวิชาการ ต่างๆ นำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติวิชา ปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน มุ่งเน้นให้นักศึกษา พยาบาลสามารถฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน บนหอผู้ป่วยโดยใช้กระบวนการพยาบาลให้ ครอบคลุมความต้องการด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณของบุคคลและครอบครัวได้ ดังนั้นในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลระยะแรก เริ่มต้องพัฒนาทั้งความรู้ และอัตมโนทัศน์ของผู้เรียน การสอนตามปกติในวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน มีการปฐมนิเทศนักศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้รายวิชา ทบทวนทักษะ การปฏิบัติการพยาบาล (refresh) ในเรื่องสำคัญ ที่ต้องทำได้ (must do) ได้แก่ การวัดสัญญาณชีพ การใส่สายให้อาหาร การให้อาหารทางสายยาง การบริหารยาฉีด และการสวนปัสสาวะ ในการขึ้นฝึก ภาคปฏิบัติได้ฝึกประสบการณ์จริง ซึ่งแตกต่างกับ การเรียนในห้องเรียน ความพร้อมหลังการฝึก ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจึงมีความสัมพันธ์กับ ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ การได้มีโอกาสเห็น ผู้อื่นปฏิบัติ เช่น อาจารย์นิเทศ พยาบาลวิชาชีพ หรือเพื่อนนักศึกษาปฏิบัติต่อผู้ป่วย ในทักษะด้าน การพยาบาลที่นักศึกษามีความพร้อมน้อย เช่น การสวนปัสสาวะ การฉีดยา การทำแผลเจาะคอ

และการดูแลช่วยเหลือทำให้นักศึกษามี ความพร้อมและมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล มากขึ้น (สุมาลี โพธิ์ทอง, วารุณี แจ่มกระจาย, สุวรรณ วงศ์ธีรทรัพย์ และภทิตยา ชัยนาคนิ ,2553) และจากการสะท้อนคิดความรู้สึก (reflective) ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ฝึกภาคปฏิบัติการ พยาบาลพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2556 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกไม่มั่นใจ ตื่นเต้น วิตกกังวล ไม่กล้าฝึกภาคปฏิบัติ กลัวทำไม่ได้ กลัวพี่พยาบาลดุ กลัวผู้ป่วย กลัวอาจารย์ รู้สึกกดดัน เพราะ ไม่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยมาก่อน (คณะพยาบาลศาสตร์ ก่อการณ์, 2556) ดังนั้นอาจารย์นิเทศจำเป็นต้องมีการพัฒนา กลยุทธ์การสอน โดยมีการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์มาใช้ ประกอบการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้ เรียนรู้ทบทวนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน เพื่อพัฒนาความมั่นใจในการปฏิบัติทักษะ การพยาบาล

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ ผู้เรียนได้ทบทวน เรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่ความ มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย จะส่งผลให้การ ศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากเป็นสื่อที่มี ทั้งภาพและเสียงประกอบเป็นสิ่งเร้าที่ผ่านการ สัมผัสทางตา และทางหู ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และจดจำได้ดีขึ้น มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการฝึกอบรมมาก สามารถดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษา ของ กันตพร ยอดไชย, อารีย์วรรณ อ่วมตานีและ วิฑูรย์ สังฆรักษ์ (2550) ศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์

คาราโอเกะ เรื่องหลัก การพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือด ต่อกnowledgeของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าการให้ความรู้ผ่านสื่อ ซึ่งเป็นสื่อผสมระหว่าง ภาพเคลื่อนไหวส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้และจดจำได้มากขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์ คาราโอเกะ เรื่อง หลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง ต่อกnowledgeของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ของกันตพร ยอดไชย, จารุวรรณ มานะสุการ และจารุวรรณ กฤตย์ประชา (2552) พบว่าสื่อวีดิโอซีดี คาราโอเกะเรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยไตวาย เป็นสื่อที่มีประโยชน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากก่อให้เกิด แรงจูงใจ และกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้นักศึกษา สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และจากคุณสมบัติ ของวีดิทัศน์สามารถนำสิ่งที่อยู่ภายนอกห้องเรียน เข้ามาสู่นักศึกษาในห้องได้ มีกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ เช่น ภาพแอนิเมชัน (Animation) มีการนำเสนอภาพ และเสียงจาก สื่ออื่นๆ ที่ใช้ ในสถานการณ์การเรียนการสอนได้ เกือบทุกชนิดซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ มากขึ้นดังนั้นการใช้สื่อที่เหมาะสมน่าจะช่วยให้ นักศึกษาเรียนรู้และนำไปศึกษาทบทวนด้วย ตนเองเพื่อพัฒนาความมั่นใจได้

แบนดูรา (Bandura, 1986, 1997) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลจะเปลี่ยนแปลง ไปอย่างไรขึ้นอยู่กับความรู้ทางสังคม การสร้างความมั่นใจของแต่ละบุคคล สามารถสร้างและพัฒนาได้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของบุคคล การทำงานให้สำเร็จโดยใช้ประสบการณ์ของตนเอง

ประสบการณ์จากบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากได้เห็นผู้อื่นปฏิบัติพฤติกรรมนั้น และตนเองก็สามารถปฏิบัติพฤติกรรมอย่างที่เราเห็นได้ สิ่งต่างๆที่ได้รับรู้จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเปลี่ยน พฤติกรรมได้ จากการศึกษา ของพิริยากร คล้ายเพชร, ทรงสุตา กัณชัย และสรัญญา เปล่งกระโทก (2555) ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของ นักศึกษาพยาบาลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่เหมาะสม สามารถทำให้ผู้เรียน ได้เห็นภาพเคลื่อนไหวและทำให้ผู้เรียนได้ยินเสียง ที่สอดคล้องกับภาพนั้นๆ วีดิทัศน์สามารถใช้ ในการสาธิตอย่างได้ผล เป็นสิ่งที่สามารถช่วยให้ ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ควรเห็นและยังจัดความผิดพลาด ในการสาธิตกระบวนการทดลองต่างๆได้ และ สอดคล้องกับเอ็ดนาและคณะ(Edna., et al, 2014). ศึกษาผลของการใช้วีดิโอเป็นเครื่องมือทาง การศึกษาต่อการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการ เพิ่มประสิทธิภาพของแรงจูงใจในการเรียนรู้ พบว่าการใช้วีดิโอที่มีผลบวกต่อการรับรู้ของ นักเรียนจะเพิ่มประสิทธิภาพของแรงจูงใจและ ความสนใจในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความรู้สึก พึงพอใจ มีกำลังใจศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้

บลูม (Bloom, 1964) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม จากเดิมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร จากประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่เป็นผล จากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้ จะเกิดการเปลี่ยนแปลง ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และความคิด เกี่ยวกับ เนื้อหาสาระใหม่ เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่ง แวดล้อมต่างๆได้มากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้าน

อารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคิด ค่านิยม เกิดความรู้สึกรทางด้านจิตใจ ความเชื่อ ความสนใจความเปลี่ยนแปลงทางด้านความชำนาญนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติทำให้เกิดความชำนาญมากขึ้น ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้รับสิ่งใหม่จะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ การส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถได้เรียนรู้ด้วยตนเองนั้นจะต้องอาศัยสื่อที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สื่อวีดิทัศน์จัดเป็นสื่อที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในกระบวนการสอน ทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจสร้างวีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันเพื่อให้นักศึกษามีแนวทางในการฝึกปฏิบัติจากบทบาทสมมุติในวีดิทัศน์ เมื่อต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจะสร้างความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น รวมทั้งให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้วิจัยจะสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนในการพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้น ปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้น ปีที่ 2 กลุ่มที่ใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติและกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการ

เรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติสูงกว่าก่อนการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติ

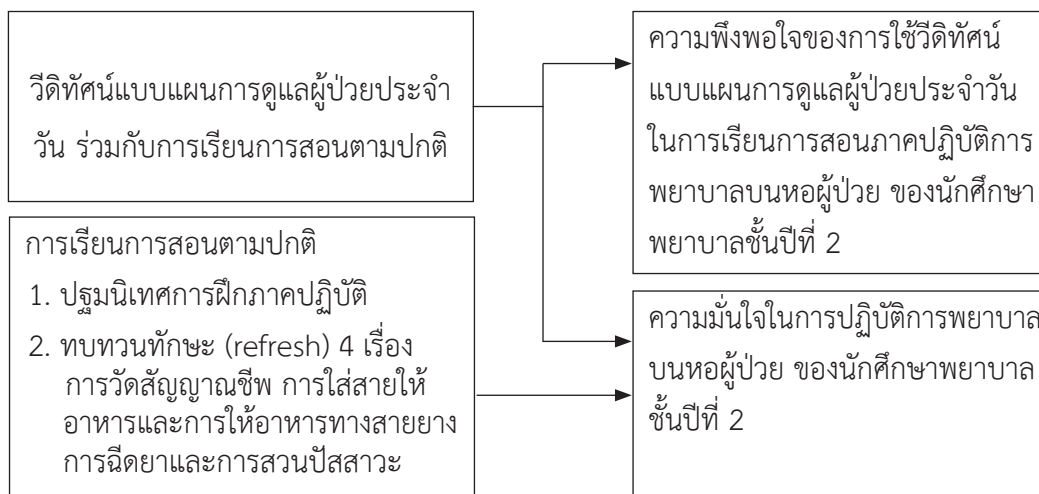
2. ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มที่ใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

กรอบแนวคิดในการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลของการใช้วีดิทัศน์ แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันต่อความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ก่อการณ์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่แนวคิดทฤษฎีความสามารถของตนเอง (Self Efficacy Theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1997) และทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom, 1964) พบว่าการเรียนรู้และความมั่นใจสามารถสร้างและพัฒนาได้จากการเห็นผู้อื่นปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ จึงนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบ 2 กลุ่ม มีกลุ่มควบคุม (two group with control group) เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันต่อความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช โดยมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

กลุ่ม E- Group $O_{1E} \text{ --- } X + Y \text{ --- } O_{2E}$, S

กลุ่ม C- Group $O_{1C} \text{ --- } Y \text{ --- } O_{2C}$

O_{1E} หมายถึง ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มทดลอง ก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วย

O_{2E} หมายถึง ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มทดลอง หลังขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วย 1 วัน

Y หมายถึง การสอนตามปกติ

X หมายถึง การสอนโดยใช้สื่อวิธีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

S หมายถึง ความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วย 1 วัน

O_{1C} หมายถึง ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มควบคุม ก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วย

O_{2c} หมายถึง ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่2 กลุ่มควบคุม หลังขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วย 1 วัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการณย์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 210 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการณย์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีจับคู่ (Matched subjects) เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ได้แก่ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตลอดปีการศึกษา (GPA) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากร้อยละของประชากร ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างคะแนนสูง (เกรดเฉลี่ย 3.01 ขึ้นไป) มีประชากรร้อยละ 32.86 ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 23 คน กลุ่มคะแนนปานกลาง (เกรดเฉลี่ย 2.51–3.00)

มีประชากรร้อยละ 55.71 ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 39 คน และกลุ่มคะแนนน้อย (เกรดเฉลี่ย 2.00–2.50) มีประชากรร้อยละ 11.43 ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการทดลองคือ วิดีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้สอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานให้นักศึกษาก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานบนหอผู้ป่วยเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของบลูม (Bloom, 1964) โดยเนื้อหาของวิดีทัศน์เป็นการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้วยการใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดการเรียนรู้จากการที่ได้เห็นสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นจริงในหอผู้ป่วย ผ่านวิดีทัศน์ทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ ส่งผลต่อกระบวนการคิดและจิตใจให้เกิดความเชื่อมั่น สามารถตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้ ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของ แบนดูรา (Bandura, 1997) ซึ่งรายละเอียดของวิดีทัศน์เป็นบทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง ที่อ้างอิงจากสถานการณ์เสมือนจริงในการดูแลผู้ป่วยที่เกิดขึ้นบนหอผู้ป่วย ตั้งแต่ขึ้นเวร หรือเริ่มปฏิบัติงานในแต่ละวัน จนกระทั่งลงเวร หรือจบการปฏิบัติงานของแต่ละวัน ความยาว 45 นาที โดยรายละเอียดในวิดีทัศน์เป็นดังนี้ เวลา 7.30 น. การรับเวร 8.00 น. การประชุมปรึกษาก่อนการพยาบาล (pre-conference) 8.30 น. การอาบน้ำผู้ป่วยบนเตียง 9.00 น. การทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก 9.15 น. การทำเตียง 9.30 น. การทำแผล 10.00 น. การวัดสัญญาณชีพ 10.30 น. การฉีดยา 12.00 น. การใส่สายให้อาหารและการให้อาหารทางสายยาง 13.00 น. การจัดยารับประทาน 14.00 น. การใส่สายสวนปัสสาวะ 15.00 น. การประชุมปรึกษาหลังการพยาบาล (post-conference) และ 16.00 น. การส่งเวร

เมื่อกำหนดเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านได้แก่ อาจารย์พยาบาล อายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล การพยาบาลพื้นฐาน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ 1 ท่าน และพยาบาล วิชาชีพชำนาญการผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (validity) หลังจากนั้นนำไปสร้างวิตีทัศน์ มีภาพ เสียงประกอบการบรรยาย โดยให้ฝ่าย โสตทัศนูปกรณ์สร้าง หลังจากสร้างเสร็จนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ชมสื่อวิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน ที่สร้างขึ้นและประเมินคุณภาพของสื่อด้วยแบบ ประเมินคุณภาพวิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วย ประจำวัน ผลการประเมินพบว่า คุณภาพวิตีทัศน์ แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, $SD = 0.69$) จึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ถูกสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของแบนดูรา (Bandura, 1997) และบลูม (Bloom, 1964) มีลักษณะเป็นมาตร ประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของการ ใช้วิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 พัฒนามาจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา

ตอบทเรียนอีเลิร์นนิ่งรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ของ วิทยาลัยลักษณะ วจนะวิศิษฐ์ (2557) มีลักษณะ เป็นมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

- กำหนดการแปลความหมายของคะแนนความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้น ปีที่ 2 และคะแนนความพึงพอใจของการใช้วิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียน การสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิตีทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

- การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และแบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านได้แก่ อาจารย์พยาบาล อายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล การพยาบาลพื้นฐาน 1 ท่าน อาจารย์พยาบาล ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 ท่าน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ 1 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพชำนาญการผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ของแบบสอบถาม คือ 0.9 ,0.98 ตามลำดับ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว

ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม คือ 0.87 และ 0.95 ตามลำดับ จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม ไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ภายหลังได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาวิจัยในคนของคณะพยาบาลศาสตร์ ก่อการณ์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชราเพื่อใหผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้แล้ว

2. นัดหมายวัน-เวลาที่จะดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล

3. ก่อนทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบรายละเอียดของการดำเนินการทดลอง

4. เริ่มดำเนินการทดลองโดย ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน

5. ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองดูวิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันเวลา 45 นาที ร่วมกับการสอนปกติ กลุ่มควบคุมให้การสอนปกติ

6. หลังการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐาน 1 วันให้กลุ่มทดลองทำแบบประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยและความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และกลุ่มควบคุมทำแบบ

ประเมินความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 แล้วเก็บแบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยอย่างชัดเจนและได้รับการชี้แจงว่านักศึกษามีสิทธิ์ที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าโครงการวิจัย โดยไม่มีผลใดๆ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ข้อมูลที่รวบรวมจะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น (ในการวิจัยครั้งนี้ ให้กลุ่มควบคุมได้ดูวิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันหลังเสร็จสิ้นการทดลอง)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไป เพศ เกรดเฉลี่ย และแบบสอบถามความพึงพอใจของการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนตามปกติ โดยทดสอบด้วยค่าสถิติที่ (paired t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความ

มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มใช้วิดีโอทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน ร่วมกับการสอนตามปกติ และกลุ่มได้รับการสอนตามปกติ โดยทดสอบด้วยค่าสถิติที่ (independent t-test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 4.29 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 95.71 เป็นกลุ่มคะแนนสูง (เกรดเฉลี่ย 3.01 ขึ้นไป) ร้อยละ 32.86 กลุ่มคะแนนปานกลาง (เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00) ร้อยละ 55.71 และกลุ่มคะแนนน้อย (เกรดเฉลี่ย 2.00-2.50) ร้อยละ 11.43

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลอง ($\bar{X} = 3.02$, $SD = .33$) และกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 3.05$, $SD = .45$) ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง พบว่าระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลอง มีระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .36$) สูงกว่าก่อนทดลอง ($\bar{X} = 3.02$, $SD = .33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม พบว่าระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังทดลองของกลุ่มทดลองมีระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ($\bar{X} = 3.56$, $SD = .36$) สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 3.28$, $SD = .45$) ดังตารางที่ 3

5. ผลการประเมินความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศน์แบบแผนการ ดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = .68$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนการทดลอง ระหว่าง กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

ความมั่นใจในการปฏิบัติการ	n	Mean	SD	Independent t-test	P-Value
กลุ่มทดลอง	70	3.02	.33	-526	.601
กลุ่มควบคุม	70	3.05	.45		

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มทดลอง ระหว่าง ก่อนการทดลอง กับ หลังการทดลอง

ความมั่นใจในการปฏิบัติการ	n	Mean	SD	Paired t-test	P-Value
ก่อนการทดลอง	70	3.02	.33	-10.090	<.00 *
หลังการทดลอง	70	3.56	.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ความมั่นใจในการปฏิบัติการ	n	Mean	SD	Independent t-test	P-Value
กลุ่มทดลอง	70	3.56	.36	4.105	<.00 *
กลุ่มควบคุม	70	3.28	.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของการใช้วิธีทัศนแบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2

ปัจจัย	Mean	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. วิธีทัศนนี้ มีความน่าสนใจสำหรับเตรียมชั้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย	3.54	.93	มาก
2. เนื้อหาที่น่าสนใจเข้าใจง่าย	3.36	.82	ปานกลาง
3. ระยะเวลากับเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	3.27	.80	ปานกลาง
4. ภาพ เสียง และเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสม	3.21	.76	ปานกลาง
5. ภาพกับคำบรรยายชัดเจนมีความเหมาะสม	3.24	.73	ปานกลาง
6. การจัดลำดับภาพมีความเหมาะสม	3.41	.79	ปานกลาง
7. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย	3.33	.76	ปานกลาง
8. นักศึกษาสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง	3.37	.76	ปานกลาง
9. วิธีทัศนมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประกอบการสอน	3.54	.97	มาก
10.วิธีทัศนช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยเพิ่มขึ้น	3.61	1.08	มาก
รวม	3.39	.68	ปานกลาง

การอภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติ พบว่า ระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลอง มีระดับความมั่นใจในการปฏิบัติ

การพยาบาลบนหอผู้ป่วย สูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าวีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติ สามารถทำให้นักศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ได้มากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสมถทัย บุญชูดวง, วิภารัตน์ จุฑาสันติกุล,อำพรพรณ จันทโรกรและวิรัตน์ วศินวงศ์(2555) ศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว พบว่า สื่อวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว มีประโยชน์ต่อผู้ป่วยส่งผลให้สามารถฝึกหายใจได้ดีกว่าการฝึกหายใจแบบอธิบายตามปกติ สอดคล้องกับ ญัฐนันท์ เกตุภาค, ลาวัณย์ พิเชียรเสถียร และอารีวรรณ กลั่นกลิ่น (2553) ศึกษาผลของการให้ข้อมูลโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วย ในการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งแสดงว่าการให้ข้อมูลโดยใช้สื่อวีดิทัศน์มีผลทำให้ผู้ป่วยมีความรู้และปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อใน

โรงพยาบาลได้ถูกต้องเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ วิยะดา เปาวนา (2555) ที่ศึกษาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่องการสวนล้างช่องคลอด ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ผลการวิจัยพบว่า สื่อวีดิทัศน์เรื่องการสวนล้างช่องคลอดที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษา สามารถปฏิบัติการสวนล้างช่องคลอดจากสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง ได้สูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 80 ที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ แบนดูรา (Bandura, 1997) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นใจในการทำงานได้จากการเห็นผู้อื่นปฏิบัติพฤติกรรมนั้นและตนเองก็สามารถปฏิบัติพฤติกรรมอย่างที่ได้เห็นได้เช่นกัน ดังนั้น ความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล จึงมีผลมาจากเห็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติจากบทบาทสมมติในวีดิทัศน์ร่วมกับการสอนตามปกติ เมื่อต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วยจะสร้างความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลังการทดลอง ระหว่าง กลุ่มที่ใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติกับ กลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 กลุ่มที่ใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันร่วมกับการสอนปกติ มีระดับความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนปกติ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า จากประโยชน์ของสื่อวีดิทัศน์ซึ่งสามารถทำให้ ผู้เรียนได้เห็นภาพและ ได้ยินเสียงไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส ให้ผู้เรียนได้ ศึกษาด้วยตนเองนั้น ในสื่อวีดิทัศน์แบบแผนการ ดูแลผู้ป่วยประจำวันมีภาพเคลื่อนไหว จาก บทบาทสมมุติ และเสียงประกอบที่เหมือนจริง ได้เห็นถึงการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วย ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจเรื่องราว ต่างๆได้ดี และเป็นสื่อที่เหมาะสมแก่การจูงใจในการฝึกปฏิบัติ การพยาบาลต่างๆ ช่วยผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดสอดคล้องกับ กันตพร ยอดไชย, อารีย์วรรณ อ่วมตานีและ วิฑูรย์ สังฆรักษ์ (2550) ศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์ คราโอเกะ เรื่องหลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ และหลอดเลือดต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้หลังทดลองสูงกว่า ก่อนทดลองเนื่องจากสื่อทำให้นักศึกษาสนใจ อยากเรียนรู้ และจดจำและเข้าใจบทเรียน ได้มากขึ้น สอดคล้องกับ วียะดา เปาวนา (2555) ศึกษาประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่องการสวนล้าง ช่องคลอด ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคล ที่มีปัญหาสุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี พบว่า หลังทดลอง กลุ่มตัวอย่าง สามารถ ปฏิบัติการสวนล้างช่องคลอดจากสถานการณ์ จำลองจากและสถานการณ์จริง ได้สูงกว่าค่า เป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากสามารถเรียนรู้ด้วย ตนเองนอกห้องเรียน ช่วยจูงใจ ทำท่าย ความสามารถ ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ส่งผล ให้เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับ

บลูม (Bloom, 1964) ซึ่งกล่าวว่าการให้ผู้เรียน ได้รับสิ่งใหม่จะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ดี สำหรับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ ภายในห้องเรียนและหอผู้ป่วยจำลอง ซึ่งเป็นการ ได้รับข้อมูลจากการปฐมนิเทศ และทบทวนความรู้ ทักษะปฏิบัติการพยาบาล (refresh) ซึ่งนักศึกษา ไม่ได้มีโอกาสเห็นของจริงต้องจินตนาการด้วย ตนเองทำให้ไม่เข้าใจ เกิดการเรียนรู้ได้ไม่ลึก หรือ ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปสู่ความมั่นใจ ในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยได้ ดังนั้น การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ ผ่านสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่มีภาพเคลื่อนไหว มีทักษะการปฏิบัติ การพยาบาลบนหอผู้ป่วย ซึ่งประยุกต์การเรียนรู้ ในห้องปฏิบัติการพยาบาลหลายๆเรื่อง นับว่าเป็น สิ่งที่นักศึกษาสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง ทำให้สามารถเรียนรู้ จดจำเข้าใจและมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยได้ดีขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของการ ใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวัน ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาล บนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ถึงมาก ซึ่งความพึงพอใจ ของการใช้วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำ วันในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาล บนหอผู้ป่วย หัวข้อวีดิทัศน์ มีความน่าสนใจ สำหรับเตรียมขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประกอบการ สอนและช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการ ปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$ และ 3.61) อธิบายได้ว่า วีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันเหมาะ

ที่จะใช้ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยเพิ่มขึ้น ซึ่งความสอดคล้องกับการศึกษาของพิริยากร คล้ายเพชร ทรงสุตา กัญชัย และสร้อยญา เปล่งกระโทก (2555) ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลต่อการใช้อัลบั้มภาพผู้ป่วยว่า คะแนนสอบทักษะปฏิบัติการพยาบาลภายหลังดูอัลบั้มภาพผู้ป่วยเรื่องทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ทั้ง 9 ทักษะสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน เนื่องจากการใช้อัลบั้มภาพผู้ป่วยประกอบการสอนในวิชาที่มีการฝึกทักษะในห้องเรียนสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติของนักศึกษาได้ดี โดยนักศึกษาสามารถทบทวนและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้หลายครั้ง ในส่วนอื่นๆ ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ในด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ ระยะเวลากับเนื้อหา ภาพ เสียง การจัดลำดับภาพ และการนำไปทบทวนด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื้อหาบางเรื่องเช่นการรับเวร-ส่งเวร การประชุมปรึกษาก่อน-หลังการพยาบาล (pre-post conference) อาจเป็นเรื่องใหม่ที่นักศึกษาไม่เคยเรียนรู้มาก่อน ทำให้ไม่ค่อยเข้าใจ และนักศึกษาไม่สามารถทบทวนและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองได้ ดังนั้นการเรียนการสอนโดยใช้อัลบั้มภาพผู้ป่วย เนื้อหาที่น่าสนใจครอบคลุม การใช้ภาษา กระชับ เข้าใจได้ง่าย มองเห็นภาพและเสียงชัดเจน และการนำไปทบทวนด้วยตนเอง สะดวกสามารถเปิดดูได้ตลอดเวลา และต้องคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียน เวลาและสถานที่ต้องเอื้ออำนวย เพื่อให้การเรียนการสอนโดยใช้อัลบั้มภาพผู้ป่วยมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีความพึงพอใจ

สรุป การเลือกใช้อัลบั้มภาพผู้ป่วยและความสนใจของนักศึกษา ดังเช่นสื่อวีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันซึ่งใช้บทบาทสมมติ ผ่านสื่อวีดิทัศน์ จัดเป็นสื่อที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้นและวีดิทัศน์สามารถเลือกดูภาพซ้ำ หรือหยุดเฉพาะภาพ ทำให้นักศึกษาได้เห็นภาพเคลื่อนไหว ได้ยินเสียง ได้แนวทางในการฝึกปฏิบัติ เมื่อต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วยจะสร้างความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น รวมทั้งให้นักศึกษาได้ทบทวนความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้มากขึ้นและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสื่อวีดิทัศน์แบบแผนการดูแลผู้ป่วยประจำวันสามารถสร้างความมั่นใจในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการผลิตสื่อดังกล่าวในทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเรื่องอื่นๆ เพิ่มมากขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารการศึกษาควรส่งเสริมและให้ทุนสนับสนุนการผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในทุกรายวิชาของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และผู้สอนต้องคำนึงถึงการเลือกสื่อที่เหมาะสมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กันตพร ยอดไชย, อารีย์วรรณ อ่วมตานี และวิฑูรย์ สังฆรักษ์. (2550). ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์คาราโอเกะ เรื่องหลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 25(6), 531-536.
- กันตพร ยอดไชย, อารีย์วรรณ อ่วมตานี และวิฑูรย์ สังฆรักษ์. (2552) ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์คาราโอเกะ เรื่องหลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง ต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *พยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 32(1), 45-57.
- คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์. (2555). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555*. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์.
- คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์. (2556). *การประเมินผลวิชาปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานปีการศึกษา 2556*. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์.
- ณัฐนันท์ เกตุภาค, ลาวัลย์ พิเชียรเสถียร และอารีย์วรรณ กลั่นกลิ่น.(2553). *ผลของการให้ข้อมูลโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ต่อความรู้และการปฏิบัติของผู้ป่วยในการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธัญญลักษณ์ วจนะวิศิษฐ์. (2557). การพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่งรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์. *วารสารเกื้อการุณย์*, 21(1), 100-113.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่8). กรุงเทพฯ: สุริยวิสาสน์.
- พิริยกร คล้ายเพชร, ทรงสุตา กัณชัย และสร้อยญา เปล่งกระโทก. (2555). ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจ ของนักศึกษาพยาบาลต่อการใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่อง ทักษะทางการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่นสืบค้นวันที่ 18 กันยายน 2557 จาก http://mis.cola.kku.ac.th/files/gs_attachment_files/files/465/HS_020.pdf?1402718961.
- วิยะดา เปาวนา. (2555). *ศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่องการสวนล้างช่องคลอดในรายวิชาปฏิบัติการ พยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี* สืบค้นวันที่ 3 มกราคม 2558. จาก http://110.164.59.4/manage/Research_pic/20130123015439.pdf
- สมาลี โพธิ์ทอง, วารุณี แจ่มกระจาย, สุภวรรณ วงศ์ธีรทรัพย์ และภททิยา ชัยนาคิน. (2553). ความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในวิชาการพยาบาลพื้นฐาน 2 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. *วารสารเกื้อการุณย์*, 17(1), 42-57.
- สมฤทัย บุญชูดวง, วิภารัตน์ จุฑาสันติกุล, อำพรณ จันทโรกร และวิรัตน์ วศินวงศ์. (2555). ศึกษา ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว. *ศรีนครินทร์เวชสาร*, 27(2), 139-146.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action a social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy : The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bloom, B.S. (1964). *Taxonomy of education objective : Cognitivedomain*. New York: David McKey.
- Edna, B., Beatriz, A., Pep, S., Mihaela, E.,& Vicenc,F. (2014). Video as a new teaching tool to increase student motivation. Retrieved January 15, 2015 from <https://upcommons.upc.edu/e-prints/bitstream/2117/12717/1/bravo-amante.pdf>
- Grant, J.S., Moss, J., Epps, C.,& Watt, P. (2010). Using video-facilitated feedback to improve student performance following high-fidelity simulation. *Clinical Simulation in Nursing*, 6(5),177-184.
- Panagiota, N. S., & Christos ,N. (2010) Evaluating the impact of video-based versus traditional lectures on student learning. *Educational Research*,1(8), 304-311.